

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א
ראש ישיבת "פלא יועץ"

פלא יועץ

- אהבת ה' -

ולפי האמת, מה שיש לשמוח על טובות העולם הזה ועל ההצלחות מן הרעות הוא, כי באמצעות החיים והטוב נוכל להגיע אל הטובה הגדולה, שהיא לעבוד את בוראנו. וזו רעת המות והרע, שמונעים אותנו מעבוד את בוראנו, שבלאו הכי דא ודא אחת היא; כי ימינו כצל עובר, והרעות והטובות של העולם הזה הבל המה, הבל הבלים הכל הבל, רק שאנו חפצים בחיים ובטוב באשר נראה לנו שהם מסייעים אותנו לעבודת השם יתברך שמו.

וזה כונת אומרנו בשבח 'נשמת כל חי' אחר אומרנו 'ואילו פינו מלא שירה כים וכו': "עד הנה עזרונו רחמיך", רוצה לומר: זאת שמחתנו על כל הטובות והצלה מן הרעות על כי עזרונו רחמיך לעבודתך.

הנה כי כן, כל אחד ואחד לפי מה שעזרו הקדוש ברוך הוא לעבודתו כך חייב לאהוב את בוראו על רוב הטובה, ויכנע מאד לפניו, ויאמר 'קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך'. במה אקדם ה' ואשלם תודות לו. וכזאת וכזאת החי יתן אל לבו ויעמיק ירחיב במחשבתו מחשבות טהורות עד שיתלהב לבו ברשפי שלהבת אהבת הבורא.

(רבנו אליעזר פאפו)

ספר "פלא יועץ" ערך 'אהבה להקב"ה')

תפילה במקום קדוש

ויצא יצחק לשווח בשדה לפנות ערב (כד, טג)

רבותינו אמרו (ברכות כו:): שיצחק תיקן תפלת המנחה שנאמר ויצא יצחק "לשווח". ואין שיחה אלא תפלה. והיכן היה מקום הזה? אמרו בזוה"ק (פרשת בא דף לט:): שזה השדה אשר קנה אברהם "סמוך למערת המכפלה", ובשעה שהיה יצחק נכנס לתוכו ראה שם השראת השכינה והעלה ריחות עליונים קדושים ולכך היה מתפלל שם וקבעו לתפלתו.

הרי לנו לעיניים כיצד קובעים מקום לתפלה. כי בודאי אין להתפלל בקביעות בבית, אלא במקום של ציבור כי שם יש יותר השראת השכינה (וע' שו"ע סימן צ סעיף ט והלאה). וכמו כן בכותל המערבי אשר הוא מקום מקודש. ומסופר על "בבא סאלי" ע"ה, שפעם ביקש לנסוע ובא לירושלים למד מעט זוהר בכותל, ושב מיד. ותמהו, נסיעה כזו ארוכה מהדרום עד ירושלים עבור כמה דקות?! והשיג הצדיק: "לא כדאי הזכות העצומה של לימוד בכותל המערבי? [וע' בס' עיר הקודש והמקדש ח"ה להגרי"מ טוקצינסקי זצ"ל עמוד עט] וכמו כן תפלה במערת המכפלה, אשר שם ספונים אבות העולם, גם שם התפלה מסוגלת. ובפרט שידוע ומקובל בידינו: ש"כל התפלות עולים דרך מערת המכפלה". וכמו כן המתפלל בקברי צדיקים (כשאין לועג לרש) התפלה מתקבלת. והכלל: כפי המקום המקודש - כן מעלת התפלה וסגולתה להתקבל!

גם דע, כי האדם עפ"י הרוב יכול להיות מבולבל כלומר שאינו יכול להתרכז "לכוין" בכל התפלה. אכן כשבא למקום ציבור קדוש ובמקום מקודש כאמור, אזי האויר הזך הרוחני, מסייע לו לרכז כל מוחו בתפלה, אם ירצה. ויתן זאת אל ליבו.

ואשר על כן, בבואינו לקברי הצדיקים, או למערת המכפלה, או לקבר רחל, או לכותל המערבי, הרי כל רגע ורגע - שוה מליונים. וחבל לבזבז את השהייה שם בדיבורים בלתי תכליתיים. אלא לבלות בתורה, ובתפלה, ובבקשות, ובתהילים, כי הכל עולים - למעלה ראש ברצון.

[והנה אגב יש להבין, כיצד להשוות דברי הזוהר הקדוש והגמרא הקדושה. כי בגמרא פסחים (פח.) נראה שיצחק יצא לשווח ב"הר הבית". ועיין ברש"י (שם) ובתוספות (ברכות לד:) ואילו בזוה"ק (בא לט:) הנ"ל מפורש שהיה זה "סמוך למערת המכפלה"].

שבת שלום ומבורך!

שדאל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

ביאור במעשה דחזקיהו המלך

שאלה: חז"ל אומרים שחזקיהו המלך שמע את בניו אומרים: שראשו של אבא ראוי הוא לצלות עליו דגים, והשני אמר "חזי רישא דאבא לאקרובי עליה לעבודה זרה", ולכך "חבטינהו בארעא". וצ"ע דמובן למה רצה להמית את מי שאמר שראוי להקריב עליו קרבן לע"ז, כי ע"ז היא ביהרג ואל יעבור, אך אותו אחד שאמר שראוי ראשו של אבא לצלות עליו דגים, מדוע השליכו לארץ להורגו והרי לא אמר משהו הנוגע לעבודה זרה. ועוד יש לשאול והרי אותו אחד שאמר שראוי ראשו של אבא להקריב עליו עבודה זרה היה קטן ולא שייך לכאורה בקטן יהרג ואל יעבור באיסור עבודה זרה.

תשובה: אפשר שלא חבטן בגלל שיהרג ואל יעבור, כי הרי לא עשו מעשה וגם קטן. אלא ראה שהמה רשעים, והתברר לו שמה שראה ברוח הקודש, נכון. לפיכך חבטן, ואולי שגם חבטה זו לא היתה ע"ד להרגן רק מרוב עצונו חבטן ונהרג האחד.

קריאת שנים מקרא שלא כסדר

שאלה האם קריאת "שנים מקרא ואחד תרגום" מוכרחת להיות על סדר הפרשה או שאפשר לקרוא למפרע, כגון אדם שדילג פסוק באמצע הקריאה וחוזר לקוראו, האם צריך לקרוא מכאן ואילך על הסדר, או די שישלים אותו פסוק.

תשובה: יזהר שלא יקדים פסוק המאוחר להמוקדם. ואם טעה ודילג ראוי מתורת חסידות לחזור ולקרוא מהמדולג והלאה כסדר.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com



נצור לשונך מתוך הספר "חפץ חיים"

ד. ולפעמים מצוה לשמוע, מה שאחד מספר דברי גנות על חברו, כגון שהוא משער שע"י שמיעתו את הענין בשלמות, יהיה אח"כ בכחו להראות לפני המספר או שאר השומעים, שאין המעשה כן, כמו שנאמר עליו או שאר עניני זכות. [הגה"ה: וזה ג"כ באמת עצה היעוצה בענין, שאם נכשל באסור שמיעת לשון הרע, תיכף יחפש עליו בכל כחותיו זכות בפני המספר, וישתדל להוציא מה שיש בלבו עליו ועי"ז יתקן את האיסור למפרע. וכ"ז בסתמא, אבל אם הוא מכיר את רוע טבעו של המספר, שכל מה שיכריעוהו לכף זכות – הוא יגנהו יותר, בודאי השתיקה בשעת מעשה טוב יותר בזה, ורק אח"כ, כשילך המספר מאת השומעים, מצוה שיסביר אחד מהשומעים לפני שאר השומעים את כל הענין לזכות, ולהשתדל עבור זה להוציא מלבם הגנות שנאמר עליו, כדי שלא יתפשו הוא והם לעתיד לבוא בשם חבורה של אנשי רשע ובעלי לשון הרע].

המדור להצלחת א. ש. ב. ת. תחי

הלכתא לשבתא

יש להקפיד שלא לערוך את הקניות לשבת בסמוך לשקיעה, כי מלבד שעלול להגרם חילול שבת לאנשי הבית, עוד עלול להגרם מכך חילול שבת למוכרים שבחנויות. ובפרט שלדעת רבים מן הפוסקים אסור לפתוח חנויות אחר זמן מנחה קטנה, ועל כן יקדים כל אדם את הקניות לשעות הבוקר עוד קודם שעה שלישית לפי שעות זמניות.

(מתוך חוברת 'קניות לשבת')

אבן יקרה

עשה לך רב

ידוע כי ה"חתם סופר" היה מתיר לעצמו ולאחרים אווזות פטומות, מה שרבים מגדולי ישראל היו אוסרים, לעומתו רבי חיים מצאנז היה נוהג בהם איסור, שכן אינן חיות שנים עשר חודש, ודינן כשאר טריפות.

שמע החתם סופר את נימוקו של רבי חיים ואמר: אני מוכיח שהן חיות י"ב חודש.

לקח אווזה אחת, פיטמה והיא הוציאה את שנתה.

סיפרו את הדבר לרבי חיים, והוא ענה ואמר: אין זו ראיה. לא הוציאה האוזה שנתה אלא בזכותו של בעל "חתם סופר"...

החולך אחר דברי רבו, מוכבחה לו עזרת ה' אף בדברים שהם למעלה מן הטבע, כי על ידו מושפע לו שפע רב וברכה. ובלבד שיעשה האדם כאשר הורהו רבו ללא הרהור.

לכך אמרו רבותינו "עשה לך רב", כי במה שאתה שם אותו עליך לרב, הנך עושה אותו כלי מהזיק ברכה בשבילך. אשרי העם שככה לו.

(פתח שערי שמים)

לשמיעת שיעורי מורנו הרב שליט"א

קול הלשון: 03-617-1068 שלוחה 20

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

www.MatanTorah.org

לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו ל: dvartora1@gmail.com